herpy

AGAMER

# *Leiolepis rubritaeniata*

*Leiolepis rubritaeniata* er en bakkelevende, dagaktiv agame fra Thailand, Laos, Kambodsja og Vietnam som graver huler i sandjord og kan bre ut sidehuden som en sommerfugl. Den stelles som den nært beslektede *Leiolepis belliana*: et tørt terrarium med dypt, gravbart bunnsubstrat, kraftig varme og UVB. Det finnes bare lite kunnskap om akkurat denne arten, så de fleste tallene er hentet fra andre.

Familie: Agamidae  Engelsk: Reeves' Butterfly Lizard  Tidligere navn: *Leiolepis belliana rubritaeniata; Leiolepis reevesii rubritaeniata*  Publisert 16. november 2026

**FAKTABOKS**

### DYRET

| | |
|---|---|
| Voksenstørrelse | **30-40 cm**<br>total lengde inkl. hale |
| Levealder | **8-10 år** |
| Aktiv | **Om dagen** |
| Levevis | **Bakkelevende og gravende** |
| Biotop | **Savanne** |
| Vanskelighetsgrad | **Øvet** |

### STELL

| | |
|---|---|
| Min. terrarium | **120 × 60 × 50 cm**<br>L × B × H for 2 voksne dyr |
| Temperatur, dag | **26-35 °C** |
| Varmeplass | **35-37 °C** |
| Temperatur, natt | **20-25 °C** |
| Luftfuktighet | **30-50 %** |
| Vann | **Vannskål** |
| UVB | **Nødvendig**<br>Ferguson-sone 3 |
| Kosthold | **Insekter og planter** |
| Holdes | **Alene eller parvis** |

### AVL

| | |
|---|---|
| Formering | **Eggleggende** |
| Kullstørrelse | **3-8 egg** |
| Inkubasjon | **55-75 dager**<br>ved 28-30 °C |

### VERN OG PAPIRER

| | |
|---|---|
| CITES | **Ikke listet** |
| EU-vedlegg | **Ikke listet** |
| IUCN | **Livskraftig (LC)** |

## Om arten

*Leiolepis rubritaeniata* er en slank, flattrykt agame med lang hale og små, kornete ryggskjell. Ryggen har mange små, tettsittende flekker med mørke kanter som danner et fint nett. Navnet betyr "rødbåndet" (latin *ruber*, rød, og *taenia*, bånd) og henviser til det karminrøde båndet langs sidene. Hannene har dessuten 2-3 svarte tverrbånd ved forbena og viser frem fargene ved å bre ut sidehuden som vinger. Hunnene har ofte ingen svarte bånd og er mer dempede.

Hannene blir opptil 17 cm fra snute til kloakk og hunnene omtrent 11 cm; med halen blir dyret formodentlig 30-40 cm. Totallengden er ikke dokumentert og er et anslag ut fra de to målene. Arten ble beskrevet av Robert Mertens i 1961 som en underart av *Leiolepis belliana* og har senere også vært ført som underart av *Leiolepis reevesii*, som den er nærmest beslektet med. I dag regnes den som en selvstendig art. I eldre litteratur og i handelen kan den derfor opptre under begge artsnavnene, så det er verdt å forsikre seg om at dyret er riktig bestemt. Slekten rommer både arter som formerer seg kjønnet, og rene hunnarter; *L. rubritaeniata* formerer seg kjønnet.

Dyret er sky og flykter ned i hulen ved den minste forstyrrelse. Det passer for en holder som vil observere et aktivt dyr som graver og soler seg, og ikke vil håndtere det.

## Utbredelse og leveområde

*Leiolepis rubritaeniata* lever i Sørøst-Asia: Thailand, Laos, Kambodsja og Vietnam. I Thailand finnes den særlig i nordøst, på og omkring Khorat-platået, og typelokaliteten er Pak Chong i provinsen Nakhon Ratchasima. Den er også kjent fra det sentrale Thailand, f.eks. Saraburi.

> **Naturlig utbredelse:** Thailand, Laos, Kambodsja og Vietnam.

### LEVEOMRÅDE

Arten lever i åpent, sandete savannelandskap der jorden er løs nok til å grave i. Dyrene bor i huler som de graver selv, og bruker dem som tilfluktssted, til overnatting og til egglegging. Hulene er ikke målt for denne arten; hos den nære slektningen *Leiolepis belliana* er de omtrent 30 cm dype og 70 cm lange, ofte Y-formede med flere åpninger.

Dyrene er dagaktive og soler seg på åpen jord, stubber og jordhauger. De er sky og trekker seg ned i hulen ved den minste forstyrrelse. På Khorat-platået lever arten tett på den bergbebodde *Leiolepis glaurung*, men holder seg til den sandete savannen mellom klippene, og de to artene ser ikke ut til å påvirke hverandre.

## Stell

### TERRARIET

Det finnes bare lite kunnskap om stell av *Leiolepis rubritaeniata*. Tallene i veiledningen er hentet fra *Leiolepis belliana*, som har samme levevis og lever i samme type landskap.

Et par må ha et terrarium på minst 120 × 60 × 50 cm (lengde × bredde × høyde). Gulvarealet er viktigst, for arten er bakkelevende, men høyden må rumme et dypt bunnsubstrat. Et enkelt dyr kan klare seg med 90 × 45 × 45 cm.

Bunnsubstratet skal være minst 20 cm dypt, gjerne mer, og bestå av en blanding av sand og gjødselfri hagejord, slik at hulene holder. Det nederste laget skal være svakt fuktig, resten tørt. Legg flate steiner, kork og røtter, slik at dyret har solplasser og skjul, og fest dem slik at de ikke velter når dyret graver under dem. Ventilasjonen må være god, og lokket må kunne låses, for dyrene er raske og sky.

### TEMPERATUR

Solplassen skal ha en overflatetemperatur på 35-37 °C. Luften i den varme enden er 30-35 °C, og den kjølige enden er 26-29 °C. Om natten faller temperaturen til 20-25 °C.

Dyret må alltid kunne søke vekk fra varmen, ned i bunnsubstratet eller inn i et skjul. Bruk halogenspotter eller keramiske varmeelementer med gitter foran og en termostat. Mål med digitale termometre og et IR-termometer, og kontroller solplassen jevnlig. Et dyr som hele tiden søker skjul fra varmen, har det for varmt, og et dyr som ikke soler seg, har det for kaldt.

Les mer: Varme og temperatur

### LUFTFUKTIGHET OG VANN

Luftfuktigheten skal ligge på 30-50 %, og terrariet skal være tørt. Spraying er vanligvis ikke nødvendig. Dyret skal ha en skål med friskt vann, stor nok til å bade i, og skålen fylles daglig. Bunnsubstratet må ikke være vått, for det gir mugg.

### LYS OG UVB

Arten er dagaktiv og soler seg i åpent landskap, så den trenger kraftig lys og UVB. Bruk et rør eller en LED på 6.500 K over hele terrariet og et T5 HO UVB-rør på 10-12 % over solplassen. Ferguson-sonen er ikke fastlagt for arten; sone 3 er et anslag for en øgle som soler seg i åpent landskap. Kontroller avstanden med en UV-måler, og bytt rørene etter produsentens anvisning. Lyset skal være på 10-12 timer om dagen.

Les mer: Lys og UVB

### FÔRING

Slekten *Leiolepis* er altetende, og *L. rubritaeniata* spiser både insekter og planter; fordelingen er ikke kjent for arten. Gi sirisser, kakerlakker, melormer og superormer, og tilby mørkegrønne blader som løvetann, kålblader og sennepsgrønt samt blomster. Frukt gis bare lite. Salat har nesten ingen næring og unngås.

Unger og voksne fôres hver dag. Gi det dyret spiser på omtrent 10 minutter. Dryss insektene med kalk ved hver fôring og med et multivitamin med D3 én gang i uken. Variér fôret.

Les mer: Fôrdyr: hold og avl Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

### ATFERD OG HÅNDTERING

Dyret er sky og raskt og flykter ned i en hule når noe beveger seg. Det tåler håndtering dårlig. Hos slekten deler en hann og en hunn ofte hule.

Dyrene kan holdes enkeltvis eller parvis. To hanner må aldri settes sammen, for de kjemper. Gi rikelig med solplasser og skjul, og sett nye dyr i karantene.

Les mer: Karantene og hygiene

## Avl

### KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Hannene har 16-19 lårporer på hver side og er mer fargerike enn hunnene. Når arten blir kjønnsmoden, er ikke dokumentert. En hunn må være fullt utvokst og i god hold før paring, for eggleggingen tærer på kalkreservene og kreftene hennes.

### PARRING

Paringen er ikke beskrevet for arten. Hos *Leiolepis belliana* hekker dyrene i den varme og tørre årstiden, og hannene kjemper ved å sirkle rundt hverandre og vise de fargede flankene. Hold bare ett par sammen, så lenge det går fredelig.

### EGGLEGGING OG KULL

Hunnen legger 3-8 egg per kull; tallet er hentet fra *L. belliana* og stemmer med slekten (2-8 egg hos *L. reevesii*). Gi hunnen mulighet til å grave en hule i terrariets varme ende med minst 30 cm dypt, svakt fuktig bunnsubstrat. En hunn uten egnet sted kan holde eggene tilbake, og det er livsfarlig.

### INKUBASJON

Inkubasjonen er ikke dokumentert for arten. 28-30 °C og omtrent 55-75 dager er et anslag ut fra andre egglegende agamer. Legg eggene i fuktig vermikulitt i en lukket boks i en rugemaskin med termostat, og ikke vend dem.

### OPPDRETT AV UNGER

Oppdrett er ikke dokumentert for arten. Ungene må ha et eget terrarium med dypt bunnsubstrat og mange skjul og fôres daglig med små insekter drysset med kalk. De må ha UVB, for unger som vokser raskt, får ellers beinskjørhet.

## Helse og vanlige feil

De fleste problemer skyldes feil i oppsettet: for lite varme, for lite UVB, for tynt eller vått bunnsubstrat og for ensidig fôr. De typiske problemene er:

- Beinskjørhet (metabolsk beinsykdom) ved for lite UVB og kalk. Gi UVB og kalkdryssete insekter.
- Uttørking hvis det ikke er vann. Gi friskt vann daglig.
- Tarmstopp hvis dyret svelger mye løs sand; bruk en blanding med jord som holder hulene.
- Mage-tarm-sykdommer og parasitter, særlig hos nyinnkjøpte dyr. Få en avføringsprøve undersøkt.
- Eggleggingsvansker hos hunner uten egnet gravesubstrat.
- Hudproblemer ved for vått bunnsubstrat.

Levetiden er ikke dokumentert; 8-10 år er hentet fra *L. belliana*. Kontakt en veterinær ved sløvhet, appetittløshet eller problemer med hudskifte.

### Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.